

Dệt may tăng tốc chuyển đổi số, thích ứng áp lực mới từ thị trường toàn cầu

06:22 11/04/2026

Dù duy trì được đà tăng trưởng trong quý I/2026 với kim ngạch xuất khẩu đạt hơn 8,8 tỷ USD, ngành dệt may Việt Nam đang đối mặt với những thách thức ngày càng phức tạp từ cả bên ngoài lẫn nội tại. Trong bối cảnh chi phí logistics leo thang, thiếu hụt lao động và tiêu chuẩn bền vững ngày càng khắt khe, chuyển đổi số và “xanh hóa” đang trở thành chìa khóa để doanh nghiệp giữ vững năng lực cạnh tranh.

Áp lực chi phí và nhân lực gia tăng

Những biến động địa chính trị tại Trung Đông đã tạo ra tác động dây chuyền đến chuỗi cung ứng toàn cầu, đặc biệt là vận tải biển. Việc thay đổi tuyến đường vận chuyển khiến thời gian giao hàng kéo dài, chi phí nhiên liệu và bảo hiểm tăng cao. Với đặc thù ngành dệt may phụ thuộc lớn vào xuất khẩu và có biên lợi nhuận mỏng, áp lực chi phí đang trở thành bài toán nan giải đối với doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, chi phí đầu vào như nguyên phụ liệu, năng lượng cũng chưa có dấu hiệu hạ nhiệt, khiến tổng chi phí sản xuất tiếp tục tăng. Điều này buộc doanh nghiệp phải tối ưu hóa vận hành để duy trì lợi nhuận, trong khi vẫn phải đáp ứng các yêu cầu ngày càng khắt khe từ khách hàng quốc tế.

Nhiều doanh nghiệp ngành dệt may đang đẩy mạnh ứng dụng công nghệ nhằm tối ưu chi phí và nâng cao hiệu quả sản xuất.

Không chỉ chịu sức ép từ thị trường, ngành dệt may còn gặp khó khăn lớn về nguồn nhân lực. Tình trạng thiếu hụt lao động, đặc biệt là lao động có tay nghề, đang trở nên phổ biến tại nhiều địa phương. Xu hướng dịch chuyển lao động sang các ngành có thu nhập cao hơn hoặc đi làm việc ở nước ngoài khiến doanh nghiệp phải đối mặt với bài toán duy trì quy mô sản xuất.

Trong bối cảnh đó, đầu tư vào tự động hóa và công nghệ sản xuất thông minh đang trở thành xu hướng tất yếu. Nhiều doanh nghiệp đã bắt đầu thay thế một phần lao động thủ công bằng máy móc, robot nhằm đảm bảo năng suất và giảm phụ thuộc vào nguồn nhân lực.

Chuyển đổi công nghệ và “xanh hóa” sản xuất

Để thích ứng với bối cảnh mới, ngành dệt may đang đẩy mạnh chuyển đổi số trên nhiều khâu, từ quản lý sản xuất, điều hành đơn hàng đến kiểm soát chuỗi cung ứng. Việc ứng dụng các phần mềm quản trị hiện đại giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả vận hành, giảm sai sót và rút ngắn thời gian phản ứng với thị trường.

Thực tế cho thấy, nhiều doanh nghiệp đã chuyển đổi từ 30-40% thiết bị sang công nghệ mới. Điều này không chỉ giúp nâng cao năng suất mà còn đảm bảo chất lượng sản phẩm đồng đều, giảm sự phụ thuộc vào tay nghề công nhân. Một số đơn vị còn bắt đầu ứng dụng trí tuệ nhân tạo và dữ liệu lớn trong dự báo nhu cầu, tối ưu hóa kế hoạch sản xuất.

Song song với chuyển đổi số, yêu cầu “xanh hóa” đang trở thành tiêu chuẩn bắt buộc từ các thị trường lớn như châu Âu và Mỹ. Các nhãn hàng quốc tế không chỉ quan tâm đến giá thành và thời gian giao hàng, mà còn đặt ra tiêu chí nghiêm ngặt về phát thải, sử dụng nguyên liệu tái chế và trách nhiệm môi trường.

Để đáp ứng yêu cầu này, nhiều doanh nghiệp đã đầu tư vào hệ thống tiết kiệm năng lượng, sử dụng năng lượng tái tạo như điện mặt trời, đồng thời cải tiến quy trình sản xuất nhằm giảm tiêu hao nguyên liệu. Việc xây dựng nhà máy đạt chuẩn quốc tế về môi trường và lao động đang trở thành xu hướng rõ nét trong toàn ngành.

Tuy nhiên, quá trình chuyển đổi không tránh khỏi những rào cản. Chi phí đầu tư ban đầu lớn, trong khi khả năng tiếp cận vốn của doanh nghiệp còn hạn chế, là một trong những khó khăn chính. Bên cạnh đó, việc thay đổi quy trình sản xuất đòi hỏi thời gian thích nghi, đào tạo lại nhân lực và tiềm ẩn rủi ro trong giai đoạn đầu vận hành.

Đặc thù ngành dệt may với yêu cầu linh hoạt cao, đơn hàng đa dạng cũng khiến việc áp dụng tự động hóa toàn diện trở nên phức tạp. Do đó, các giải pháp công nghệ cần được thiết kế riêng phù hợp với từng doanh nghiệp, từng sản phẩm để đảm bảo hiệu quả.

Trong bối cảnh đó, xu hướng hợp tác giữa doanh nghiệp và các nhà cung cấp công nghệ đang ngày càng phát triển. Các đối tác không chỉ cung cấp thiết bị mà còn tham gia tư vấn, thử nghiệm và đào tạo, giúp doanh nghiệp từng bước làm chủ công nghệ và giảm thiểu rủi ro đầu tư.

Về dài hạn, chuyển đổi số và phát triển bền vững không chỉ giúp ngành dệt may vượt qua những thách thức trước mắt mà còn mở ra cơ hội tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu. Khi đáp ứng được các tiêu chuẩn cao về công nghệ và môi trường, doanh nghiệp Việt Nam sẽ có lợi thế lớn trong việc tiếp cận các thị trường có giá trị gia tăng cao.

Có thể thấy, ngành dệt may đang đứng trước một giai đoạn chuyển mình quan trọng. Việc chủ động đổi mới công nghệ, nâng cao năng lực quản trị và đáp ứng các tiêu chuẩn xanh sẽ quyết định khả năng duy trì tăng trưởng và nâng cao vị thế của ngành trong những năm tới.

Nam Sơn